

31993R0696

30.3.1993

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L76/1

UREDBA SVETA (EGS) ŠT. 696/93**z dne 15. marca 1993****o statističnih enotah za opazovanje in analizo gospodarstva v Skupnosti**

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ker bo samo ob skupni uporabi opredelitev statističnih enot s strani držav članic mogoče zagotoviti integrirane statistične informacije z zanesljivostjo, hitrostjo, prilagodljivostjo in stopnjo podrobnosti, potrebnimi za upravljanje notranjega trga;

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 100a,

ker je treba predvideti, da lahko države članice za upoštevanje posebnih zahtev obdržijo ali uvedejo druge statistične enote v njihovih nacionalnih nomenklaturah za opazovanje in analizo gospodarstva;

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

v sodelovanju z Evropskim parlamentom ⁽²⁾,

ker bo izbira statističnih enot, ki jih je treba uporabiti za določene ankete in analize, določena v posebnih predpisih;

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker uporaba statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti v Evropskih skupnostih (v nadaljnjem besedilu: NACE Rev. 1), predvidena v Uredbi (EGS) št. 3037/90 ⁽⁴⁾, in uporaba Evropskega sistema integriranih gospodarskih računov (ESA) zahtevata standardne opredelitve statističnih enot za registre, raziskave in prikaz ter statistično analizo;

ker delovanje notranjega trga zahteva statistične standarde, ki so uporabni za določitev enot ter zbiranje, posredovanje in objavljane nacionalnih statističnih podatkov in statističnih podatkov Skupnosti, da se podjetjem, finančnim ustanovam, organom oblasti in vsem drugim udeležencem na notranjem trgu zagotovijo zanesljive in primerljive informacije;

ker je odbor, ustanovljen z Uredbo (EGS) št. 3037/90, pristojen za „pripravo smernic za razvrstitev statističnih enot v skladu z NACE Rev. 1“, te enote pa je treba opredeliti drugje;

ker so statistične informacije o gospodarstvu za podjetja nujne za oceno lastne konkurenčnosti ter koristne za institucije Skupnosti pri preprečevanju izkrivljanja konkurence;

ker je bistveno, da so statistične enote, razvrščene po NACE Rev. 1, enako opredeljene v vseh državah članicah, da se zagotovi primerljivost med ustreznimi nacionalnimi statistikami in statistiko Skupnosti;

ker je v skladu z načelom subsidiarnosti oblikovanje skupnih statističnih standardov, ki omogočajo pripravo usklajenih informacij, ukrep, ki ga je mogoče učinkovito izvesti le na ravni Skupnosti, in ker bodo te standarde uporabljali v vseh državah članicah pod nadzorom organov in institucij, pristojnih za pripravo uradne statistike;

ker je zaželeno omejiti število statističnih enot, uporabljenih za gospodarstvo;

⁽¹⁾ UL C 267, 16.10.1992, str. 3.

⁽²⁾ UL C 337, 21.12.1992 in Sklep z dne 10. februarja 1993 (še ni objavljen v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL C 19, 25.1.1993, str. 60.

⁽⁴⁾ UL L 293, 24.10.1990, str. 1.

ker je za mednarodno primerljivost gospodarske statistike potrebno, da države članice in institucije Skupnosti uporabljajo statistične enote, ki so neposredno povezane z opisi, navedenimi v uvodu k Mednarodni standardni klasifikaciji industrijskih dejavnosti Združenih narodov (ISIC REV 3) in v dokumentih Sistema nacionalnih računov Združenih narodov;

ker gospodarstvo sestavljajo vse enote, ki sodelujejo v proizvodnji, ter vse gospodarske in finančne transakcije, ki jih te enote izvajajo;

ker dosledna in obsežna uporaba teh enot v vsej Skupnosti zahteva prehodno obdobje,

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Vzpostavi se seznam statističnih enot (v nadaljnjem besedilu: „statistične enote gospodarstva“), kot je določen v Prilogi k tej uredbi, skupaj z uporabljenimi merili, opredelitvami enot in pojasnili.

Člen 2

Države članice in Komisija uporabljajo opredelitve statističnih enot gospodarstva pri določitvi enot za zbiranje, posredovanje, objavljanje in analiziranje statističnih podatkov o gospodarstvu, še zlasti tistih, ki so povezane z NACE Rev.1.

Člen 3

Od 1. januarja 1994 naprej uporabljajo države članice za namene iz člena 2 opredelitve iz člena 1, kadar gre za statistične informacije, ki se nanašajo na čas po tem datumu.

Člen 4

1. V prehodnem obdobju, ki se začne 1. januarja 1994 in se konča 31. decembra 1995, lahko država članica za statistiko, ki se nanaša na to obdobje, uporablja druge statistične enote

gospodarstva, kot so tiste, predvidene v členu 1. V takih primerih se statistični podatki, ki jih je treba poslati Komisiji v prehodnem obdobju, prilagodijo in posredujejo v obliki, ki bo čimbolj usklajena z zahtevami iz Priloge k tej uredbi.

2. V izjemnih primerih lahko Komisija na prošnjo posamezne države članice in iz ustrezno utemeljenih tehničnih ali praktičnih razlogov podaljša prehodno obdobje najpozneje do 31. decembra 1997.

Člen 5

Po izteku prehodnega obdobja iz člena 4 lahko Komisija v skladu s postopkom, določenim v členu 6, državi članici dovoli uporabo drugih statističnih enot gospodarstva.

Člen 6

Ukrepi za izvajanje te uredbe, vključno z ukrepi za prilagoditev gospodarskemu in tehničnemu razvoju, ki zadevajo predvsem statistične enote gospodarstva, uporabljena merila in opredelitve, navedene v Prilogi, se določijo v skladu s postopkom iz člena 7.

Člen 7

1. Predstavniki Komisije predloži Odboru za statistični program, ustanovljenemu s Sklepom 89/382/EGS, Euratom⁽¹⁾, osnutek ukrepov, ki jih je treba sprejeti. Odbor poda svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga lahko predsednik določi glede na nujnost zadeve. Mnenje se sprejme z večino, ki jo določa člen 148(2) Pogodbe za sprejemanje odločitev Sveta na predlog Komisije. Glasovi predstavnikov držav članic v odboru se ponderirajo na način, določen v navedenem členu. Predsednik ne glasuje.

2. Komisija sprejme ukrepe, ki se začnejo uporabljati takoj. Toda če ti ukrepi niso v skladu z mnenjem odbora, jih Komisija takoj sporoči Svetu. V tem primeru Komisija odloži začetek uporabe ukrepov, za katere se je odločila, za obdobje treh mesecev od dneva, ko jih je sporočila.

⁽¹⁾ UL L 181, 28.6.1989, str. 47.

3. Svet lahko v obdobju iz odstavka 2 s kvalificirano večino sprejme drugačno odločitev.

ki ureja statistiko Skupnosti, se razlagajo v skladu s pojmi in terminologijo te uredbe.

Člen 8

Statistične enote gospodarstva, navedene v predpisu Skupnosti,

Člen 9

Ta uredba začne veljati 20. dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 15. marca 1993

Za Svet
Predsednik
M. JELVED

PRILOGA

STATISTIČNE ENOTE GOSPODARSTVA V SKUPNOSTI

ODDELEK I

Seznam enot

Seznam statističnih enot gospodarstva je naslednji:

- A. podjetje
- B. institucionalna enota;
- C. skupina podjetij
- D. enota enovrstne dejavnosti (EED);
- E. enota homogene proizvodnje (EHP);
- F. lokalna enota;
- G. lokalna enota enovrstne dejavnosti (lokalna EED);
- H. lokalna enota homogene proizvodnje (lokalna EHP).

ODDELEK II

Uporabljena merila

Statistične enote v tej uredbi so opredeljene na podlagi treh meril. Relativni pomen teh meril je odvisen od vrste zadevne enote.

A. Pravna, računovodska in organizacijska merila

1. Za opredelitev enot, ki na področju gospodarstva prepoznavne in spoznavna, se morajo uporabiti pravna ali institucionalna merila. V nekaterih primerih je treba pravno ločene enote združiti, ker v svoji organiziranosti niso dovolj avtonomne. Za opredelitev nekaterih vrst enot se morajo uporabiti tudi računovodska in finančna merila.
2. Za oblikovanje podjetja kot enote se uporabljajo tiste pravne enote, ki v celoti ali delno opravljajo proizvodno dejavnost.
3. Pravne enote vključujejo:
  - pravne osebe, ki so kot take zakonsko priznane, neodvisno od tega, katere posamezniki ali institucije so njihovi lastniki ali člani,
  - fizične osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko dejavnost.
4. Pravna enota je vedno, sama ali včasih skupaj z drugimi pravnimi enotami, pravna podlaga statistične enote „podjetje“.

B. Geografska merila

1. Enota je lahko geografsko določena. Razlikujemo lokalna, regionalna, nacionalna območja, območja Skupnosti in svetovna območja.
2. Lokalna raven pomeni ozemlje, ki ustreza „najmanjšemu upravnemu območju“: commune/gemeente v Belgiji, „kommune“ na Danskem; „Gemeinde“ v Nemčiji; „demos“ ali „koinotis“ v Grčiji; „municipio“ v Španiji; „commune“ v Franciji; „DED/ward“ na Irskem; „comune“ v Italiji; „commune“ v Luksemburgu; „gemeente“ na Nizozemskem; „concelho“ na Portugalskem in „ward“ v Združenem kraljestvu.

3. Regionalne ravni so opredeljene z nomenklaturo ozemeljskih enot za statistiko (NUTS), ki razlikuje tri ravni (I, II, III).
4. Enote opazovanja in analitične enote so opredeljene tako, da se lahko podatki najprej določijo za vsako državo članico, ti podatki posameznih držav članic pa se lahko združijo s podatki za Skupnost ali za večja območja.
5. Pravila glede geografskih meril morajo biti zelo stroga, da se omogoči konsolidacija in da se izognemo večkratnemu šteju ali izpustitvam.

C. Merila dejavnosti

1. Proizvodna dejavnost ali gospodarska dejavnost - v nadaljnjem besedilu „dejavnost“ – sledi iz sovpadanja sredstev, kot so oprema, delo, proizvodni postopki, informacijska omrežja ali izdelki, kar vodi k ustvarjanju posebnih blaga ali storitev. Dejavnost je označena kot input proizvodov (proizvodi ali storitve), proizvodni proces in output proizvodov.
2. Dejavnosti se določajo na podlagi posebne ravni NACE Rev. I.
3. Če enota opravlja več kot eno dejavnost, se vse dejavnosti, ki niso pomožne, razporedijo glede na bruto dodano vrednost na podlagi stroškov faktorjev, ki jih ustvarjajo. Razlikujemo glavno in stranske dejavnosti.
4. Če ni na voljo podatkov o dodani vrednosti, je treba uporabiti druga merila, kot na primer število zaposlenih, plače, promet in sredstva, da bi dobili čimbolj natančno razvrstitev po klasifikaciji, ki bi bila dobljena na podlagi dodane vrednosti.
5. Enote se razvrščajo po dejavnostih. Če posamezna dejavnost presega 50 % dodane vrednosti, ta določa razvrstitev enote. V vseh drugih primerih je treba upoštevati pravila razvrstitve. Razvrstitev se opravi po stopnjah od najvišje skupne stopnje, ki je področje (ena črka), do razreda (štiri številke) prek oddelka (dve številki) in skupine (tri številke). Razvrstitev mora na vsaki stopnji ustrezati prejšnji stopnji. Za to področje je pristojen Odbor za statistični program, naveden v členu 7 Uredbe (EGS) št. 3037/90.
6. Glavna in stranske dejavnosti slonijo na pomožnih dejavnostih, kot so uprava, računovodstvo, obdelava podatkov, nadzorovanje procesa, nabava, prodaja in trženje, skladiščenje, popravila, prevoz in obnova.

Te pomožne dejavnosti se izvajajo znotraj enot, da omogočijo ali olajšajo proizvodnjo blaga enote in storitve za tretje osebe. S proizvodi pomožnih dejavnosti ne preskrbujejo tretjih oseb.

7. Pojem pomožne dejavnosti je natančneje razložen v oddelku IV B.

ODDELEK III

Opredelitve enot in pojasnila, ki so specifična za posamezne enote

A. Podjetje

Podjetje je najmanjša kombinacija pravnih enot, to je organizacijska enota, ki proizvaja blago ali storitve, ki razpolaga z določeno stopnjo avtonomnosti pri sprejemanju odločitev, zlasti glede razporeditve njegovih tekočih sredstev. Podjetje opravlja eno ali več dejavnosti na enem ali več krajih. Podjetje je lahko ena pravna enota.

Pojasnilo

Tako opredeljeno podjetje je gospodarski subjekt, ki lahko zato pod določenimi pogoji ustreza skupini več pravnih enot. Nekatere pravne enote dejansko opravljajo dejavnosti izključno za druge pravne enote in lahko njihov obstoj razložimo le z upravnimi dejavniki (npr. davčnimi razlogi), ker brez teh nimajo gospodarskega pomena. V to kategorijo sodijo tudi mnoge pravne enote, ki nimajo zaposlenih. V mnogih primerih dejavnosti teh pravnih enot pojmujejo kot pomožne dejavnosti matične pravne enote, kateri služijo, ji pripadajo in so ji pridružene, da lahko predstavljajo podjetje za namen gospodarske analize.

B. Institucionalna enota

Institucionalna enota je osnovno jedro gospodarskega odločanja, ki ga pri izvajanju njegove glavne naloge odlikujeta enotno delovanje in avtonomija pri odločanju. Enota predstavlja institucionalno enoto, če je avtonomna pri odločanju o njenih osnovnih nalogah in vodi popolno računovodstvo.

- V smislu avtonomije pri odločanju o njenih glavnih nalogah mora biti enota odgovorna za vse sprejete odločitve in ukrepe.
- V smislu vodenja popolnega računovodstva mora enota voditi evidenco vseh ekonomskih in finančnih transakcij, ki jih izvede v obračunskem obdobju, in tudi bilanco sredstev ter obveznosti.

Pojasnila

1. Podjetje v sektorju gospodarskih družb ustreza institucionalni enoti, ki se uporablja v ESR. Podobne institucionalne enote obstajajo tudi v sektorjih splošnih vladnih in zasebnih nepridobitnih institucij. V sektorju gospodinjstev institucionalna enota obsega vse dejavnosti v gospodinjstvih, medtem ko je pojem podjetje omejen izključno na proizvodne dejavnosti.
2. Z uporabo teh pravil velja za institucije, ki nimajo jasno izraženih prej navedenih značilnosti institucionalne enote, naslednje:
  - (a) Gospodinjstva so vedno avtonomna pri odločanju in so zato institucionalne enote, čeprav ne vodijo popolnega računovodstva.
  - (b) Institucije, ki ne vodijo popolnega računovodstva, se združujejo z institucionalnimi enotami, s katerimi združujejo svoje delne račune.
  - (c) Institucije, ki vodijo popolno računovodstvo, niso pa avtonomni pri odločanju o izvajanju njihovih osnovnih nalog, se združujejo z enotami, ki so od njih odvisne.
  - (d) Institucije, ki ustrezajo opredelitvi institucionalne enote, se kot take tudi obravnavajo, čeprav ne objavljajo svojih računov.
  - (e) Institucije, ki so del skupine podjetij in vodijo popolno računovodstvo, se obravnavajo kot institucionalne enote, čeprav so del pristojnosti glede odločanja *de facto* ali *de iure* odstopile krovnim družbi (holding), ki je odgovorna za skupno vodenje skupine. Holding se obravnava tudi kot institucionalna enota, ločen od enot, katere kontrolira.
3. Institucionalne enote so naslednje:
  - enote s popolnim računovodstvom in samostojnim odločanjem:
    - (a) zasebne in javne družbe, javne korporacije;
    - (b) zadruge ali partnerska podjetja, priznani kot neodvisne pravne osebe;
    - (c) javna podjetja, ki so na podlagi posebne zakonodaje priznana kot neodvisne pravne osebe;
    - (d) nepridobitne organizacije, priznane kot neodvisne pravne osebe;
    - (e) javne organizacije.
  - enote, ki vodijo popolno računovodstvo in ki po dogovoru odločajo avtonomno:
    - (f) neprave družbe: individualna lastništva, partnerska podjetja in javna podjetja, razen tistih, ki so navedena v točkah (a), (b) in (c), če se njihovo gospodarsko in finančno delovanje lahko razlikuje od delovanja lastnikov in je podobno delovanju gospodarskih družb;
  - enote, ki vedno sicer ne vodijo popolnega računovodstva, po dogovoru pa odločajo avtonomno:
    - (g) gospodinjstva.

C. Skupina podjetij

Skupina podjetij je združenje podjetij, ki so združena na podlagi pravnih in/ali finančnih povezav. Skupina podjetij ima lahko več kot eno središče odločanja, še posebej v zvezi s proizvodnjo, prodajo in dobičkom. Posamezni vidiki finančnega poslovanja in davkov so lahko centralizirani. Skupina podjetij je gospodarska enota, ki lahko sprejema odločitve, ki še zlasti zadevajo med seboj povezane enote, ki jo sestavljajo.

Pojasnila

1. Za posamezna opazovanja in analize je včasih koristno in potrebno preučiti povezave med posameznimi podjetji in povezati tista, ki imajo tesne medsebojne povezave.

V zvezi s pojmom skupine podjetij so v pripravi številne naloge, ki še niso zaključene. Pri zgoraj navedeni opredelitvi izhaja iz pojma računovodske skupine, kakor je določen v Sedmi direktivi Sveta 83/349/EGS (UL L 193, 18.7.1983, str. 1). Direktiva se je prvič uporabila za konsolidirane račune v finančnem letu, ki se je začelo 1990. Direktiva 90/605/EGS (UL L 317, 16.11.1990, str. 60) je razširila področje uporabe Sedme direktive.

2. V skladu s Sedmo direktivo se izhaja iz tega, da gre za skupino, kakor hitro ima drugo podjetje 20 % kapitala ali glasovalnih pravic ali jih nadzoruje. Pri tem je treba upoštevati določbe o pooblastilih za imenovanje vodij podjetij. Poleg (večinskega) finančnega nadzora je treba upoštevati dejanski nadzor.
3. Ta opredelitev ni primerna za statistično analizo, saj „računovodske skupine“ ne predstavljajo vzajemno izključujočih in seštevnihi skupin podjetij. Statistična enota, ki jo na podlagi pojma „računovodske skupine“ poznamo kot „skupina podjetij“, mora biti opredeljena z naslednjimi spremembami:
  - upoštevati računovodske skupine na najvišji konsolidacijski ravni (vodja skupine),
  - vključiti enote skupine podjetij, katerih računi so v celoti vključeni v račune konsolidirane družbe,
  - dodati enote večinskega nadzora, katerih računi niso vključeni v skupno konsolidacijo z uporabo enega od meril, ki jih dovoljuje Sedma direktiva, tj. razlika v vrsti dejavnosti ali relativna velikost,
  - ne upoštevati začasnih stikov, ki trajajo manj kot eno leto.
4. Skupina podjetij je sklop podjetij, katerega nadzoruje vodja skupine. Vodja skupine je krovna pravna enota, ki je neposredno ali posredno ne nadzoruje nobena druga pravna enota. Hčerinska podjetja drugega hčerinskega podjetja veljajo za podružnice matičnega podjetja. Opozoriti pa je treba tudi na to, da pri združenih ali vzajemnih združenjih obstajajo posebne skupine, pri katerih je delež matičnega podjetja dejansko v lasti hčerinske družbe.
5. Skupine podjetij pogosto vežejo različni povezave, kot so lastništvo, nadzor in upravljanje. Te enote so pogosto povezane z enotami iste družine iz več različnih generacij. Enota skupine podjetij pogosto ustreza konglomeratu, ki ga veže mreža zapletenih odnosov in pogosto izvaja široko paleto dejavnosti. Znotraj skupine podjetij je mogoče določiti podskupine.
6. Koristno je določiti vse (večinske in manjšinske) povezave med vodjo skupine in odvisnim podjetjem preko omrežja podružnic in podpodružnic. To omogoča prikaz organiziranosti celotne skupine.
7. Zaradi posledic posameznih direktiv o računovodstvu je treba vedno poskušati razlikovati med osnovnimi enotami skupine, ki pripadajo k nefinančnim podjetjem, in tistimi, ki jih moramo uvrstiti med finančne ustanove. V slednjem primeru je treba razlikovati med enotami, ki so kreditne ustanove, in ki so zavarovalna podjetja. Nekatere skupine podjetij so razširjene po vsem svetu, potrebno pa jih je analizirati za gospodarsko ozemlje Skupnosti in za gospodarsko ozemlje vsake države članice.
8. Enota skupine podjetij je posebej koristna za finančne analize in preučevanje strategij družb, vendar je preveč raznolika in po svoji naravi prepogosto spreminja, da bi jo uporabili kot središčno enoto opazovanja in analize, ki je še vedno podjetje. Uporablja se za zbiranje in predstavljanje nekaterih informacij.

D. Enota enovrstne dejavnosti (EED)

Enota enovrstne dejavnosti (EED) združuje vse dele podjetja, ki prispevajo k izvajanju dejavnosti na ravni *razreda* (štiri-mestne številke) po NACE Rev.1 in ustreza enemu ali več operativnim oddelkom podjetja. Informacijski sistem podjetja mora biti sposoben, da za vsako EED opredeli ali izračuna vsaj vrednost proizvodnje, vmesno porabo, stroške delovne sile, operativne presežke in število zaposlenih ter ustvarjanje bruto osnovnih sredstev.

Pojasnila

1. Ker na ravni podjetja obstajajo različne vrste horizontalnega in vertikalnega povezovanja tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni, je EED opredeljena kot enota opazovanja, da bi izboljšali homogenost statističnih rezultatov po dejavnostih in s tem tudi mednarodno primerljivost teh rezultatov. Enoto, ki za podjetje, ki mu pripada, izvaja le pomožne dejavnosti, ne moremo upoštevati kot samostojno EED. EED ustreza operativni opredelitvi iz odstavka 96 uvoda k ISIC Rev. 3.
2. EED, ki sodijo v določeno poglavje klasifikacije dejavnosti NACE Rev.1, lahko proizvajajo proizvode izven homogene skupine na račun stranskih dejavnosti, ki so z njimi povezane, pa jih v razpoložljivi računovodski dokumentaciji ni mogoče posebej opredeliti. Nasprotno pa EED, ki spadajo pod določeno šifro klasifikacije na podlagi glavne dejavnosti, ne proizvajajo celotnega spektra homogenih skupin določenih proizvodov, ker iste proizvode lahko proizvajajo EED -ji stranskih dejavnosti, ki sodijo pod drugo klasifikacijsko postavko.
3. Interni računi podjetij (npr. glavni dobički ali stroški) so pogosto razviti na podlagi podobnih meril: po dejavnosti. Ti omogočajo pridobivanje podatkov na ravni EED, tako da jih lahko opazujemo.
4. Vse stroške pomožnih dejavnosti podjetja je treba razporediti v glavno in stranske dejavnosti, torej EED, ki jih opazujemo znotraj podjetja.

E. Enota homogene proizvodnje (EHP)

Za enoto homogene proizvodnje (EHP) je značilna ena dejavnost, ki jo opredeljujejo homogeni input, proizvodni proces in output. Izdelke, ki predstavljajo input in output, v skladu s klasifikacijo izdelkov razlikujemo po fizičnih lastnostih in stopnji obdelave, pa tudi po uporabljeni proizvodni tehnologiji. Enota homogene proizvodnje lahko ustreza institucionalni enoti ali njenemu delu; nasprotno pa nikoli ne more biti del dveh različnih institucionalnih enot.

Pojasnila

1. Za nedvoumno analizo proizvodnega procesa je ESR sprejel enote homogene proizvodnje, ki omogočajo preučevanje tehničnih in/ali gospodarskih odnosov. Te analitične enote so še posebej primerne za input/output tabele, v praksi pa se ponovno oblikujejo iz podatkov, zbranih za enote opazovanja, ker jih praviloma ni mogoče spremljati neposredno.
2. Večina enot opazovanj hkrati opravlja več dejavnosti. Lahko opravljajo glavno dejavnost, nekatere stranske dejavnosti - npr. dejavnosti drugih panog - in nekatere pomožne dejavnosti, kot so uprava, nabava, pomožna prodaja, hramba, poPravila itd. Le enota opazovanja, ki opravlja glavno dejavnost in eno ali več stranskih dejavnosti, se deli na ustrezno število enot homogene proizvodnje, stranske dejavnosti pa se ponovno razvrščajo po dejavnostih, ki so različne od glavne dejavnosti. Po drugi strani pa enote opazovanj pomožnih dejavnosti niso ločene od glavne ali stranske dejavnosti, ki so ji podrejene.
3. Enota homogene proizvodnje je opredeljena neodvisno od kraja opravljanja dejavnosti. V ISIC Rev. 3 je enota homogene proizvodnje opredeljena tako, da ustreza lokalni UHP. Odstavek 112 uvoda k ISIC Rev. 3 ureja odstavek 104.

F. Lokalna enota

Lokalna enota je podjetje ali del podjetja (npr. delavnica, tovarna, skladišče, pisarna, rudnik ali deponija), ki je na geografsko opredeljenem kraju. Na tem mestu ali s tega mesta se izvajajo gospodarske dejavnosti, pa katerih - razen izjemoma - za eno in isto podjetje dela eden ali več delavcev (tudi če je samo s krajšim delovnim časom).

Pojasnila

1. Če delavec dela na več kot enem kraju (vzdrževanje ali nadzorstvo) ali doma, za lokalno enoto velja kraj, s katerega prihajajo navodila ali s katerega je delo organizirano. Za vsako lokalno enoto mora biti možno določiti število zaposlenih. Vendar pa morajo vse pravne enote, ki tvorijo pravno podlago podjetja ali dela podjetja, imeti lokalno enoto, ki je sedež, čeprav tam nihče ne dela. Poleg tega lahko lokalna enota opravlja le pomožne dejavnosti.
2. Geografsko opredeljen kraj moramo razumeti v strogem pomenu besede: dve enoti istega podjetja na različnih krajih (tudi znotraj najmanjše upravne enote države članice) morata biti registrirani kot dve lokalni enoti. Posamezna lokalna enota pa lahko obsega več sosednjih upravnih območij, po dogovoru pa je v tem primeru odločilni dejavnik pošttni naslov.
3. Meje enote so določene z mejami lokacije, kar na primer pomeni, da javna cesta, ki seka enoto, ne prekine poteka meje. Opredelitev je podobna opredelitvi iz odstavka 101 uvoda k ISIC Rev. 3, in sicer tako, da zadeva lokacijo v najožjem pomenu besede, razlikuje pa se od opredelitve iz odstavka 102 v tem smislu, da ta najožji pomen ni odvisen od obravnavane statistike. Poteg tega navadno velja merilo zaposlenih v enoti.
4. ESR-REG (regionalna uporaba ESR) uporablja enako opredelitev lokalne enote za potrebe regionalnih računov.

G. Lokalna enota enovrstne dejavnosti (lokalna EED)

Lokalna enota enovrstne dejavnosti (lokalna EED) je del EED, ki ustreza lokalni enoti.

Pojasnila

1. Vsaka EED mora imeti vsaj eno lokalno EED; vendar pa EED lahko sestavljajo deli ene ali več lokalnih enot. Po drugi strani pa lahko lokalna enota v določenih pogojih izvaja le določeno število pomožnih dejavnosti. V tem primeru je mogoča dodatna klasifikacija lokalne enote. Poleg tega bi morale vsako podjetje imeti vsaj eno lokalno EED.
2. Lokalna EED ustreza operativni opredelitvi „establishment“, kot je navedena v odstavku 106 uvoda k ISIC Rev. 3.

H. Lokalna enota homogene proizvodnje (lokalna EHP)

Lokalna enota homogene proizvodnje (lokalna EHP) je del enote homogene proizvodnje, ki ustreza lokalni enoti.

ODDELEK IV

Dodatna pojasnila

A. Javne in zasebne nepridobitne ustanove

1. V primeru javnih ustanov so ustrezne statistične enote za zbiranje in obdelavo statistike zelo spremenljive (npr. država, uprava socialne varnosti ali lokalna ozemeljska skupnost regije, pokrajine, departmaja, grofije občine, mesta itd.). Te različne ustanove skupaj načrtujejo, nadzirajo in razporejajo finance za institucije, ki so v njihovi sestavi (to so lahko ministrstva, generalni direktorati, direkcije, uradi in agencije itd.). Kar zadeva vrste dejavnosti, so lahko nekatere institucije, še posebej lokalne oblasti, verjetno veliko bolj heterogeni, kot so gospodarske družbe.
2. Dejavnosti teh ustanov so pogosto uvrščene v oddelek L NACE Rev.1 „Javna uprava, obramba in socialno varstvo“, čeprav drugi organi opravljajo dejavnosti, ki v osnovi spadajo v druge oddelke: „Izobraževanje“ (oddelek M), „Zdravstvo, veterina in sociala“ (oddelek N) in „Zagotavljanje drugih javnih in osebnih storitvenih dejavnosti“ (oddelek O).

3. Ko je treba združiti serije podatkov o subjektih v zasebnem sektorju s podatki o javnih in zasebnih nepridobitnih ustanovah, jih je treba določiti in razvrstiti po gospodarskih dejavnostih s pomočjo statističnih enot, ki ustrezajo entitetam, ki se najbolj približajo statističnim enotam opredeljenim za zasebni sektor. Zato se vsa merila, ki se uporabljajo za zasebni sektor smiselno uporabljajo tudi za javne ustanove. Enako se uporabljajo za zasebne nepridobitne ustanove.

B. Pomožne dejavnosti

1. Dejavnost je pomožna, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- (a) izvaja se samo za enoto, ki ji pripada, ali z drugimi besedami: narejeni proizvodi ali opravljene storitve se ne smejo prodajati na trgu;
- (b) primerljiva dejavnost podobnega obsega, ki je izvršena v podobnih proizvodnih enotah;
- (c) izvajajo se storitve (npr. manjše instalacije ali zidarski odri) ali v izjemnih primerih izdelujejo netrajno blago, ki ni del končnega proizvoda enote;
- (d) ustvarjajo se tekoči stroški enote in ne bruto investicije v osnovna sredstva.

2. Razliko med pomožno, glavno in stransko dejavnostjo lahko opišemo z nekaj primeri:

- izdelava manjših instalacij za uporabo v enoti je pomožna dejavnost (po vseh merilih),
- prevoz za lastne potrebe je navadno pomožna dejavnost (po vseh merilih),
- prodaja lastnih izdelkov je pomožna dejavnost, ker praviloma brez prodaje ni mogoče proizvajati. Če pa je mogoče znotraj proizvodnega podjetja, ki je lahko npr. lokalna enota, govoriti o trgovini na drobno (neposredna prodaja končnim uporabnikom), lahko taka maloprodaja velja za enoto enovrstne dejavnosti (EED) - in sicer izjemoma in za nekatere analize. Ta opazovalna enota je potem predmet dvojne klasifikacije; namreč v smislu (glavne ali stranske) dejavnosti, ki jo izvaja znotraj podjetja, in v smislu lastne dejavnosti (trgovina na drobno).

3. Ker proizvodni procesi navadno ne morejo potekati brez podpore pomožne dejavnosti, velja splošno pravilo, da te pomožne dejavnosti ne bi smele predstavljati posebnih ločenih enot, čeprav jih izvajajo posebne pravne enote ali na posebnem kraju in čeprav vodijo ločeno računovodstvo. Poleg tega ne upoštevamo pomožne dejavnosti pri razvrščanju entitet, ki pripomorejo pri izvajanju te pomožne dejavnosti. Najboljši primer za entiteto, ki opravlja pomožne dejavnosti, je osrednja uprava sedeža podjetja.

4. V skladu z opredelitvijo v točki 1 naslednjih dejavnosti ne smemo obravnavati kot pomožne dejavnosti:

- (a) Proizvodnja blaga ali opravljeno delo, ki je del osnovnih sredstev - še zlasti gradbena dela za lastne potrebe. To je v skladu z metodo po NACE Rev. 1, po kateri se enote, ki izvajajo gradbena dela za lastne potrebe, če so na voljo podatki, uvrstijo v gradbeništvo.
- (b) Proizvodnja, ki se sicer uporablja za glavne ali stranske dejavnosti, se v znatnem delu vendarle trži.
- (c) Proizvodnja blaga, ki kasneje postane sestavni del outputa glavne ali stranske dejavnosti - npr. proizvodnja škatel, zabojnikov itd. za embalažo izdelkov v oddelku podjetja.
- (d) Proizvodnja energije (integrirana elektrarna ali integrirana koksarna), čeprav se le-ta v celoti porabi za glavno ali stransko dejavnost krovne enote.
- (e) Nabava blaga za ponovno prodajo v nespremenjenem stanju.

(f) Raziskave in razvoj, če te dejavnosti niso razširjene in ne izvajajo storitev za tekočo proizvodnjo.

Če so na voljo posebni podatki o teh dejavnosti, jih je treba v vseh naštetih primerih obravnavati kot posamezne dejavnosti in nato upoštevati kot enote EED.

5. Če se pomožne dejavnosti izvajajo v dobro posamezne enote, te dejavnosti in uporabljena sredstva predstavljajo sestavni del dejavnosti in sredstev te enote. Če pa se dejavnosti statistične enote in ustreznih pomožnih dejavnosti ne izvajajo v istem geografskem območju (opredeljenem s posameznimi conami, omejenimi za namene statističnih raziskav), je morda priporočljivo posebej zbrati dodatne podatke o teh enotah za kategorije podatkov, ki morajo biti razporejeni po geografskih območjih, čeprav te enote opravljajo le pomožne dejavnosti.
6. Če se pomožne dejavnosti izvajajo večinoma v dobro dveh ali več enot enovrstne dejavnosti, morajo biti stroški teh pomožnih dejavnosti razporejeni v vse enote enovrstne dejavnosti, za katere delajo. Če so na voljo podatki o deležu stroškov, ki jih lahko pripišemo vsaki taki posamezni dejavnosti, morajo biti stroški ustrezno razporejeni. Če pa teh podatkov ni, se stroški pomožnih dejavnosti razporedijo v glavno in stranske dejavnosti v skladu z vrednostjo outputa, odštejejo pa se vmesni stroški, razen stroškov samih pomožnih dejavnosti. Če je ta metoda v praksi prezapletena, se stroški pomožne dejavnosti lahko preprosto razporedijo glede na vrednost outputa.
7. Če so pomožne dejavnosti organizirane tako, da so namenjene eni ali več enotam v podjetju z več enotami, lahko sestavljajo skupino pomožnih dejavnosti na posamezni lokaciji. V tem primeru bi bilo ne le priporočljivo pokrivati določene dejavnosti v celoti, čeprav se izvajajo neodvisno, ali po enotah, ki se ukvarjajo izključno s pomožnimi dejavnostmi (računalniške storitve), ampak tudi koristno dovoliti dodatno razvrstitev po dejavnostih. V ta namen bi bile lahko pomožne enote razvrščene glede na njihove dejavnosti, poleg tega, da so razvrščene po dejavnosti enote, kateri pripadajo.
8. Posamezna dejavnost je lahko v začetku kot pomožna, kasneje pa začne prodajati storitve drugim enotam. Taka dejavnost se lahko razvije do te mere, da preneha biti pomožna in jo je treba zato obravnavati kot glavno ali eno od stranskih dejavnosti določene enote. Edini način, kako lahko spoznamo, ali lahko določeno dejavnost obravnavamo kot pomožno, glavno ali stransko dejavnost, je, da ocenimo pomen, ki ga ima v podjetju kot celoti.

C. Sinoptična tabela po dejavnosti in lokaciji

Ena ali več dejavnosti	Ena ali več lokacij Podjetje Institucionalna enota	Ena lokacija Lokalna enota
Ena sama dejavnost	EED EHP	Lokalna EED Lokalna EHP